

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

План:

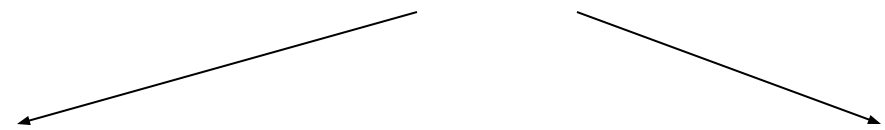
- 1. Сутність страхування як економічної категорії.**
- 2. Призначення і функції страхування.**
- 3. Принципи страхування.**
- 4. Основні страхові поняття і терміни.**
- 5. Роль страхування в ринковій економіці.**

1. Сутність страхування як економічної категорії

Страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів.

Мета страхування – захист майнових інтересів громадян і юридичних осіб.

Основні механізми страхування



Ефект рідкісних подій

Ефект накопичення

Ознаки, що характеризують економічну категорію страхування:

- наявність грошових перерозподільчих відносин;**
- замкнута розкладка суми збитку;**
- перерозподіл збитку як серед територіальних одиниць, так і в часі;**
- повернення страхових платежів;**

- існування страхового ризику;
- формування страхового фонду;
- поєднання індивідуальних і групових страхових інтересів;
- солідарна відповідальність всіх страхувальників за втрати;
- самоокупність страхової діяльності та отримання прибутку страховиком.

2. Призначення і функції страхування

Призначення страхування:

- захисне;**
- розподільче;**
- інвестиційне;**
- стабілізуюче;**
- міжнародне фінансове.**

Функції страхування:

- ризикова;
- створення і використання страхових резервів (фондів);
- заощадження коштів;
- превентивна;
- контрольна;
- компенсаційна;
- репресивна.

III. Принципи страхування

- **вільний вибір;**
- **страховий ризик;**
- **страховий інтерес;**
- **максимальна надійність;**
- **відшкодування збитків в межах реально завданих втрат;**

- франшиза;
- суброгація;
- контрибуція;
- співстрахування;
- перестрахування;
- диверсифікація.

4. Основні страхові поняття і терміни

- ❖ Суб'єкти страхування;**
- ❖ Об'єкти страхування;**
- ❖ Страхова сума;**

- ❖ **Страхова виплата;**
- ❖ **Страхова вартість об'єкта страхування;**
- ❖ **Страховий тариф;**
- ❖ **Страхова премія.**

5. Роль страхування в ринковій економіці

- Важливий фактор стимулювання економіки, господарської активності суб'єктів;**
- Дає впевненість в розвитку бізнесу, забезпечує безперервність відтворювального процесу;**

- Дає можливість оптимально використовувати ресурси на організацію економічної безпеки;**
- Забезпечує раціональне формування і використання коштів, призначених для здійснення соціальних програм;**
- Дає додаткові джерела ресурсів для інвестування в економіку країни.**

Рекомендована література:

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: зі змінами та доповненнями від 16.01.2003 №436 – IV.– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 №2664-III. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

- 4. Страхування: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. С.С.Осадець-Вид. 3-тє без змін.-К: КНЕУ, - 2006. - 604 с.**
- 5. Страхування: Підручник / За ред.. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.**
- 6. Вовчак О.Д. Страхування: Навчальний посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2006. – 480 с.**
- 7. Внукова Н.М., Временко Л.В., Успенко В.І. та ін. Страхування: теорія та практика: Навчальний посібник /За загальною редакцією д.е.н., проф. Н.М.Внукової. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – Харків: Бурун Книга, 2009. – 656 с.**

Дякую за увагу!